

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 10 000 egz.

Nr 9/54, wrzesień 2015

Konkurs fotograficzny rozstrzygnięty

»» str. 11

AKTUALNOŚCI

Tramwaj Odrodzenie. Trasa została wybrana

»» str. 3

PRZYSTANEK HISTORIA

Śródmiejskie ślady historii

»» str. 6-7

ROZMAITOŚCI

Trzecia "Blues Bana" przejechała przez Śląsk

»» str. 10

Fot. Adam Muth

Jedźmy razem

Obchody Tygodnia Zrównoważonego Transportu są dla Tramwajów Śląskich od lat okazją do organizacji Dnia Otwartego, odbywającego się co roku w innej lokalizacji, związanej ściśle z miejscem pracy tramwajarzy. Zgodnie z ideą, która nam towarzyszy w tym przedsięwzięciu – na ten krótki czas jednego dnia – zapraszamy wszystkich zainteresowanych do odwiedzenia miejsc, które na co dzień są niedostępne. Coroczna zmiana „gospodarza” Dnia Otwartego sprawia, że tramwajarskie zaplecze zwiedzać mogą każdorazowo mieszkańcy innej części Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej. W tym roku – 19 września – swoje bramy przed pasażerami otworzy Zakład Remontowo Usługowy w Chorzowie Batorym. Okazja jest wyjątkowa: warsztat naprawy tramwajów, funkcjonujący przez lata pod różnymi nazwami, świętuje właśnie 85-lecie swojej działalności. Podczas Dnia Otwartego będzie można poznać nie tylko jego historię, ale przede wszystkim pracowników, zakres ich pracy oraz dzisiejsze wyposażenie służące utrzymaniu w sprawności taboru tramwajowego, a także jego modernizacji.

Dzień Otwarty to tradycja licząca kilka lat, ale chcemy też współtworzyć inne wydarzenia, wpisujące się na stałe w życie mieszkańców. Taką propozycją jest bieg pn. "15tka z Sosnowca do Katowic", który odbędzie się 20 września. 15-kilometrowa trasa biegu przebiega wzdłuż trasy tramwaju linii nr 15. Chcemy w ten sposób promować komunikację tramwajową, pokazać jak prowadzone przez nas inwestycje zmieniają nasze miasta, chcemy też zachęcić do aktywnego trybu życia. Mamy nadzieję, że ten bieg będzie wydarzeniem cyklicznym, i że za rok jego trasa poprowadzi z Katowic do Sosnowca.

Ostatnie tygodnie obfitowały w wiele wydarzeń z udziałem tramwajów. Najciekawsze opisaliśmy dla Państwa w tym numerze Silesia Tram News. Na dalszych stronach znajdziecie też Państwo relację z postępu prac modernizacyjnych. Intensywne roboty toczą się przede wszystkim w Chorzowie i Zabrze, co wskazuje, że realizacja naszego Projektu zbliża się ku końcowi. Ostatnia prosta do łatwych jednak nie należy, dlatego prosimy o jeszcze trochę cierpliwości.

Tadeusz Freisler
Prezes Zarządu Tramwaje Śląskie S.A.

Pasażerów będzie wozić Skarbek

W dwuetapowym głosowaniu pasażerowie wybrali imię dla nowych tramwajów typu Moderus Beta. Na 12 nowych wagonach widnieć będzie jedno imię - Skarbek.

W pierwszym etapie konsultacji pasażerowie tramwajów mogli drogą elektroniczną zgłaszać swoje propozycje imienia dla 12 nowych tramwajów. Do spółki wpłynęło blisko 300 listów elektronicznych z imionami. Propozycje były bardzo różne i niewiele z nich się powtarzało. - Najczęściej wskazywanym imieniem był Paulek, jednak takie imię nosi jeden z zabytkowych wagonów typu N, obsługujący linię nr 38 w Bytomiu. Z tego powodu nie mogliśmy brać go pod uwagę - wyjaśnia rzecznik Tramwajów Śląskich S.A. Andrzej Zowada. Drugie pod względem popularności imię to Katarzynka i to imię zostało zakwalifikowane do etapu II konsultacji. - Ze względu na to, iż żadne z pozostałych imion nie zyskało przewagi głosów nad innymi, postanowiliśmy oddać pod głosowanie tylko dwie nazwy. Obok Katarzynki do głosowania zaproponowaliśmy drugą nazwę. Był to Skarbek, czyli - zgodnie z podaniami i legendami - duch

Fot. Andrzej Zowada

że imię wybrane przez pasażerów doskonale się przyjmie, podobnie jak 15 lat temu Karlik - imię tramwajów z rodziny Citadis - kończy rzecznik tramwajowej spółki.

12 dwukierunkowych wagonów typu Moderus Beta zakupionych zostało przez Tramwaje Śląskie w ramach etapu II projektu pn. "Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastruk-

Fot. Mateusz Wleczorek

zamieszkujący kopalnie, strzegący pracujących górników i podziemnych zasobów naturalnych - mówi Andrzej Zowada.

O tym, jaką nazwę otrzymają nowe tramwaje zdecydowali pasażerowie w głosowaniu internetowym. Przez tydzień na adres mailowy spływały głosy, które początkowo rozkładały się dość równomiernie i trudno było wskazać faworyta. Im bliżej było jednak końca głosowania, tym bardziej rosła przewaga Skarbka i ostatecznie właśnie to imię wybrali głosujący. - Mamy nadzieję,

tura towarzyszącą" współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Skarbki które już 4 stacjonują w zajezdni w Bytomiu Stroszku, są wagonami dwukierunkowymi, ze środkowym członem niskopodłogowym, którego udział w całej długości tramwaju wynosi 26%. Wagon może jednorazowo przewieźć maksymalnie 198 pasażerów, w tym 46 na miejscach siedzących. Koszt zakupu 12 nowych wagonów wynosi 47,4 mln zł netto.

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:
Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny:
Waldemar Kosior

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Tramwaj Odrodzenie. Trasa została wybrana

Prezydent Marcin Krupa podjął decyzję o przebiegu planowanej linii tramwajowej z pętli Brynów do pętli Kostuchna. Pod uwagę wziął m.in. opinie mieszkańców i wyniki studium przedprojektowego, przygotowanego na zlecenie Tramwajów Śląskich S.A.

O planach budowy linii tramwajowej, która poprawi komunikację południowych dzielnic Katowic z centrum miasta prezydent Marcin Krupa poinformował w styczniu tego roku. Propozycja przebiegu linii od pętli Brynów do planowanej pętli Kostuchna u zbiegu ul. Armii Krajowej i Bażantów, zawierała kilka wariantów, które w kwietniu prezentowane były podczas spotkań informacyjnych z mieszkańcami. Jednocześnie przeprowadzona została ankieta, w której wypowiedziało się ponad 700 osób.

Na zlecenie spółki Tramwaje Śląskie powstało również studium przedprojektowe, które swoim zakresem obejmowało m.in.: analizę ruchu, studium środowiskowe dla inwestycji, analizę techniczną poszczególnych odcinków, sposób realizacji inwestycji, terminy realizacji i jej szacunkowe koszty. Biorąc pod uwagę opinie mieszkańców i rekomendacje projektantów studium przedprojektowego, a także uwzględniając dodatkowe aspekty, takie jak m.in. prognozy migracyjne, prezydent podjął decyzję o ostatecznym przebiegu linii tramwajowej, którą ogłosił podczas konferencji prasowej w środę 2 września.

Fot. Andrzej Zowada

Marcin Krupa, prezydent Katowic.

- Jest to wariant bezinwazyjny, nie powoduje konieczności wyburzeń czy likwidacji parkingów, jak warianty przebiegające przez ścisłą zabudowę domów jednorodzinnych i ul. Radockiego. Ponadto zapewnia bezpośrednie, szybkie połączenie z centrum miasta oraz czas dojazdu do przystanku do 10 minut, akceptowany przez mieszkańców - mówi Mariusz Bryła z firmy Collect Consulting, która przygotowywała studium przedprojektowe. Jak podkreślał prezydent Marcin Krupa: - Wariant ten będzie akceptowalny społecznie, w miarę tani w realizacji i możliwy do zrealizowania. Wybrany przebieg został dostosowany do oczekiwań mieszkańców, które poznaliśmy w trakcie konsultacji. To między innymi odgięcie linii wzdłuż ul. Radockiego do kościoła oraz zwiększenie liczby przystanków z 4 do 9.

Tramwaj w liczbach

5,2 km
długość trasy

26 km/h
średnia prędkość tramwaju

9

liczba przystanków: Brynów Kolejowa, Ochojec Leśna, Ochojec Szenwalda, Ochojec Centrum Medyczne, Ochojec Kryniczna, Odrodzenia Łętowskiego, Odrodzenia Kościół, Kostuchna Bażantowo P+R, Armii Krajowej Pętla

110 mln zł

szacowane koszty inwestycji (zadanie jest częścią przedsięwzięcia inwestycyjnego, realizowanego przez Tramwaje Śląskie w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 - 2020)

Wybór trasy to dopiero początek drogi do realizacji projektu Tramwaj Odrodzenie, ujętym w przygotowywanym projekcie inwestycyjnym, który ma być współfinansowany przez Unię Europejską. Zanim wbita zostanie symboliczna, pierwsza łopata, konieczne jest wykonanie wielu niewidocznych dla mieszkańców prac, mówi Dyrektor Inwestycji i Infrastruktury Tramwajów Śląskich S.A Bolesław Knapik: - Najpierw studium wykonalności, następnie przetarg na wykonanie dokumentacji projektowej, pozyskanie decyzji administracyjnych, decyzji środowiskowych, pozyskanie gruntów. To wszystko potrwa około dwóch lat, zatem budowa mogłaby się rozpocząć w 2018 roku. Tramwaj Odrodzenie ma szansę przewieźć pierwszych pasażerów dwa lata później.

Nowe tramwaje już są

Fot. Andrzej Zowada

Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami, tuż przed końcem wakacji do zajezdni tramwajowej Rejonu nr 3 w Bytomiu dotarł pierwszy nowy wagon, zakupiony w ramach zadania pn. "Zakup 12 wagonów tramwajowych z udziałem niskiej podłogi nie mniejszym niż 20%".

To jedno z zadań realizowanych w ramach II etapu projektu współfinansowanego przez Unię Europejską. W tej chwili w Bytomiu Stroszku są już trzy takie wagony, a kolejne będą tam trafiać w następnych tygodniach. Obecnie trwają odbiory techniczne nowych wozów, jazdy próbne i szkoleniowe dla motorniczych, którzy będą obsługiwać nowy tabor: Po ich zakończeniu, jesienią, tramwaje te wyruszą na trasy regionu. Druga grupa zamówionych wagonów trafi do zajezdni Rejonu nr 1 w Będzinie, co niewątpliwie ucieszy pasażerów w Zagłębiu.

Kolejna dobra wiadomość dla mieszkańców to informacja o przywróceniu ruchu tramwajowego w Chorzowie i Sosnowcu. Bardzo zależało nam na tym, by od 1 września w pełni przywrócić ruch tramwajów w stolicy Zagłębia, oraz by - po nowej dwutorowej linii - przywrócić kursowanie tramwajów na trasie Bytom - Chorzów - Katowice. To się udało, co niewątpliwie ułatwiło dojazdy do szkoły czy pracy. W Chorzowie wciąż jednak trwają roboty, które mocno wpływają na możliwości poruszania się po mieście. Modernizujemy torowisko w ul. Chrobrego

i ul. Wolności od centrum aż do granicy ze Świętochłowicami, co wiąże się m.in. z zamknięciem dla samochodów skrzyżowania z ul. Hajducką. Prace postępują, ale mieszkańców Chorzowa prosimy o jeszcze trochę cierpliwości.

Podobnie sprawa wygląda w Zabrze. W Biskupicach trwają prace na dwóch fragmentach ul. Bytomskiej, a w centrum modernizowane są torowiska w ulicach: Wolności, Brysza, Lutra i pl. Krakowski. Roboty te skutkują sporymi zmianami w organizacji ruchu tramwajowego i samochodowego, ale w listopadzie, gdy dobiegną końca, mieszkańcy Zabrze i pasażerowie tramwajów, a także kierowcy odczują znaczną poprawę jakości życia i podróżowania. Przed nami ostatnie kilka tygodni bardzo intensywnych prac, ale na horyzoncie widać już linię mety, do której zdążamy.

Zakup 12 nowych wagonów tramwajowych

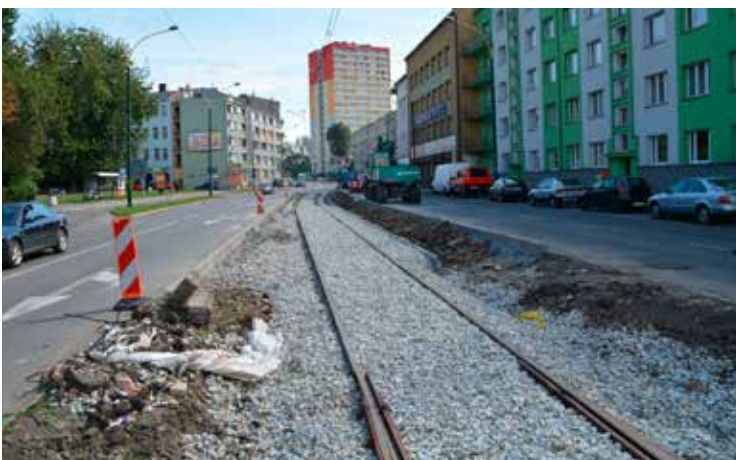
Firma Modertrans dostarczyła 3 nowe wagony tramwajowe typu Moderus Beta do zajezdni Rejonu nr 3 w Bytomiu. Trwają prace odbiorowe.

Chorzów, Rynek - centrum przesiadkowe.

Chorzów, ul. Wolności.

Sosnowiec, ul. Sienkiewicza.

Sosnowiec, ul. Piłsudskiego.

Zdjęcia: Mateusz Wiczorek

Świętochłowice, przystanek Chropaczów Osiedle Na Wzgórzu.

Zabrze, ul. Bytomska.

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

Bytom:

- Wykonano całość robót na ul. Katowickiej.

Chorzów:

- Na ul. Wolności od granicy z miastem Świętochłowice do DTŚ tor został wykonany w całości. Od DTŚ do ul. Hajduckiej wykonana jest betonowa płyta torowa, trwa montaż szyn. Na skrzyżowaniu ul. Hajduckiej i ul. Wolności zakończył się demontaż starego torowiska i rozpoczęły roboty wodno-kanalizacyjne. Na odcinku od skrzyżowania z ul. Hajducką do ul. Chrobrego wykonana jest podbudowa.
- Na Rynku 1 września dopuszczone zostało do ruchu torowisko w relacji Katowice – Bytom. Realizowane są roboty brukarskie i wykończeniowe. Trwają prace torowe w rejonie ul. Faski i w kierunku ul. Dąbrowskiego.
- Zadanie realizowane na terenie Zakładu Usługowo Remontowego w Chorzowie – wykonana została całość robót, trwają prace wykończeniowe.
- Wzdłuż ul. Armii Krajowej w Chorzowie na odcinku od skrzyżowania z ul. Gałęzki do granic miasta Świętochłowice zamontowano wszystkie słupy trakcyjne.

Sosnowiec:

- Zakończone zostały roboty na skrzyżowaniu ul. Małachowskiego z ul. 3 Maja.
- Zakończyły się prace przy przebudowie torowiska na ul. Sienkiewicza, wraz z budową peronów przystankowych.
- Na ul. Piłsudskiego i skrzyżowaniu tej ulicy z ul. 3 Maja zakończone zostały prace torowe i drogowe.

- Wykonawca zakończył modernizację torowisk w rejonie ronda im. Gierka. Po zakończeniu ostatnich prac drogowych wprowadzony zostanie ruch okrężny.
- Na wszystkich szlakach od 1 września w pełnym zakresie wznowiony został ruch liniowy tramwajów.

Świętochłowice:

- Wykonano całość robót. Trwają prace wykończeniowe.

Zabrze:

- Na ul. Bytomskiej na odcinku od ul. Chrobrego do ul. Zamkowej wykonany został tor po stronie południowej. Na odcinku od ul. Młyńskiej do ul. Chrobrego dobiega końca układanie płyt na torze po stronie południowej i wykonawca przystąpi do montażu szyn.
- Na całości zadania w ul. Brysza, Lutra i pl. Krakowski wykonana została podbudowa.
- Trwa wykonywanie betonowej płyty torowej na ul. Wolności.

Chorzów,
ul. Wolności.

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane z Projektami pn.: *Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą* oraz *Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą – etap II* realizowanymi przez Tramwaje Śląskie S.A., są współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

Śródmiejskie ślady historii

Jubileusz 150-lecia nadania praw miejskich Katowicom jest znakomitą okazją do spaceru po śródmieściu stolicy naszego regionu. Wędrówkę rozpoczniemy od południowej części miasta, położonej za torami kolejowymi. Naszym punktem wyjścia będzie plac Karola Miarki, gdzie dojeżdżają tramwaje linii 6, 14, 16 i 19.

Rozbudowa tej części miasta następowała w kilku etapach. Na przełomie XIX i XX wieku pojawiły się budynki przy ul. Wojewódzkiej, Andrzeja, Mikołowskiej, Tadeusza Kościuszki. Drugi etap nastąpił po powrocie Katowic do Polski. Następnie, w latach 1924-1939 powstały nowe budynki, użyteczności publicznej - przy ul. Jagiellońskiej, Francuskiej oraz mieszkalne - m.in. od ul. Kościuszki, Żwirki i Wigury do Mikołowskiej.

Sam pl. Miarki założony został pod koniec XIX wieku na ówczesnych rolniczych terenach dawnej wsi Katowice. Z tego też okresu pochodzi większość zabudowy placu. Na środku znajduje się pomnik Stanisława Moniuszki, odsłonięty w czerwcu 1930 r. jako dar Śląskich Kół Śpiewaczych. Autorami monumentu są artyści rzeźbiarze Wincenty i Stefan Choremalscy. Pomnik zniszczono w czasie II wojny światowej, ponownie odlany i odsłonięty został w 1959 r.

Z placu kierujemy się na ul. Jagiellońską, dochodząc do pl. Sejmu Śląskiego. Po drodze mijamy ciekawą, historyczną zabudowę ulicy. Na uwagę zasługuje m.in. budynek Szkoły Podstawowej nr 1 im. J. Piłsudskiego, a także dawny budynek Gimnazjum Matematyczno-Fizycznego. Obiekt wzniesiony został w latach 1906-1913, w stylu wczesnego

Na trasach linii Tramwajów Śląskich S.A. nie brakuje atrakcji – ciekawych miejsc i pamiątek historycznych, zabytkowych obiektów architektury miejskiej, przemysłowej czy sakralnej, a także pomników upamiętniających osoby i wydarzenia, które w sposób szczególnie zapisały się w dziejach naszego regionu. Przedstawiamy je w tym cyklu.

modernizmu, z elementami historyzmu. Obecnie mieści się tu Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego.

Pomnik Wojciecha Korfantego na placu Sejmu Śląskiego.

Warto na dłużej zatrzymać się przy gmachu Sejmu Śląskiego, wzniesionym w stylu modernistycznym w latach 1924-1929. Budynek składa się z czterech skrzydeł, a jego kubatura wynosi ponad 160 tys. m³. Obiekt prezentuje się okazale nie tylko z zewnątrz. Architektoniczną perełką jest sala posiedzeń - w kształcie półkola, łącząca się z westybulem, a także sala marmurowa i sala boazerijna. Zainteresowanie budzi też m.in. działająca do dzisiaj winda paciorkowa. Po przeciwnej stronie Urzędu Marszałkowskiego wznosi się inna monumentalna budowla, neoklasycyistyczny budynek dawnej siedziby Związków Zawodowych, wzniesiony w latach 1953-1955. Obiekt stoi na miejscu rozebranego przez hitlerowców w latach 1941-1944 r. budynku Muzeum Śląskiego.

Na pl. Bolesława Chrobrego stoi pomnik Józefa Piłsudskiego. Sam posąg konny jest częścią przedwojennego pomnika marszałka, który miał stanąć w Katowicach. Wykonany został przez chorwackiego rzeźbiarza Antuna Augustinčića na zamówienie społeczeństwa Górnego Śląska. Sprowadzony został do Polski w 1991 r. i odsłonięty w 1993 r. Pięć lat później ustawiono go na 6-metrowym cokole.

Na pl. Sejmu Śląskiego mieści się gmach tzw. Urzędów Niezespólnych, który wzniesiony został latach 1935-1937 w stylu modernistycznym. Przed wojną w budynku tym miała pracować Prokuratura Generalna, Śląskie Kuratorium, a także Śląski Urząd Budowlany. W czasie wojny działało tu Gestapo, a po wojnie budynek przejęty został przez Komitet Wojewódzki PZPR. Obecnie ma tu swoją siedzibę Wydział Filologiczny Uniwersytetu Śląskiego. Tuż obok znajduje się Centrum Kultury Katowice im. Krystyny Bochenek. Na środku pl. Sejmu Śląskiego wznosi się pomnik Wojciecha Korfantego, autorstwa Zygmunta Brachmańskiego, odsłonięty w 1999 r.

Budynek Urzędu Marszałkowskiego.

Archikatedra pw. Chrystusa Króla.

Rozgłośnia Polskiego Radia Katowice przy ul. Ligonia.

Wychodząc z ul. Jagiellońskiej wchodzimy na ul. Francuską. Z tego miejsca widoczna jest jedna z najstarszych i najcenniejszych katolickich nekropolii miasta, założona w 1870 r. Na teren cmentarza prowadzi ceglana brama wejściowa. Na przecięciu alejek znajduje się kaplica cmen-

Ławeczka z postacią Stanisława Ligonia przed rozgłośnią Radia Katowice.

Budynek Seminarium Duchownego.

tarna, a przy wejściu od strony ul. Damrota - krzyż cmentarny wzniesiony w 1899 r. Cmentarz jest miejscem pochówku wielu zasłużonych osób, m.in. Wojciecha Korfantego, Jerzego Ziętka, Józefa Rymera, Konstantego Wolnego. Tuż obok katolickiej nekropolii znalazł swoje miejsce cmentarz parafii ewangelickiej.

Z ul. Francuskiej kierujemy się w ul. Powstańców, gdzie zobaczymy neobarokowy budynek, wzniesiony dla potrzeb Rybnickiego Gwarectwa Węglowego (obecnie działają tu specjalistyczne przychodnie), a po przeciwnej stronie - neoklasycystyczny gmach dawnej siedziby dyrekcji kopalni (obecnie znajduje się tu siedziba Kompanii Węglowej). Na uwagę zasługuje również budynek przy nr 23, tzw. Korfantówka, w której w latach 1923-1939 mieszkał Wojciech Korfanty.

Z ul. Powstańców na chwilę skręcamy w ul. Królowej Jadwigi, aby dojść do ul. Ligonia. Na narożu znajduje się budynek Polskiego Radia Katowice, wzniesiony w 1938 r. Warto wiedzieć, że pierwszy program ówczesna Rozgłośnia Polskiego Radia nadała 4 grudnia 1927 r. Przed rozgłośnią stoi pomnik-ławeczka Stanisława Ligonia, słynnego „Karliska z Kocyndra” i dyrektora Radia w latach 1934-1939. Pomnik odsłonięto w 2012 r., w 85. rocznicę działania rozgłośni w budynku przy ul. Ligonia.

Wracając do ul. Powstańców dochodzimy do archikatedry pw. Chrystusa Króla. Budowę kościoła rozpoczęto w 1927 r., a ukończono podniesieniem naw i ułożeniem kopuły na bębnie w latach 50. ubiegłego wieku. Fasadę katedry tworzy kolumnada z umieszczonym nad nią napisem Soli Deo honor et gloria (Jedynie Bogu cześć i chwała), schody wejściowe oraz portal główny z potrójnymi ogromnymi drzwiami dekorowanymi płaskorzeźbionymi elementami religijnymi. Wnętrze katedry i jej wystrój dostosowany został do wymogów nowej liturgii Soboru Watykańskiego II. W nim dominuje centralnie okrągły ołtarz główny z zawieszoną nad nim figurą Chrystusa Króla Wszechświata. Po prawej stronie usytuowana jest kaplica Najświętszego Sakramentu z mozaiką ufundowaną w 1980 r. przez ówczesnego arcybiskupa Monachium kard. Josepha Ratzingera, a późniejszego papieża Benedykta XVI. Po lewej stronie znajduje się kaplica Chrztu Świętego. Ponadto są tu kaplice: Matki Bożej Częstochowskiej, Matki Bożej Fatimskiej, św. Barbary, a także św. papieża Jana Pawła II. Na placu katedralnym, po prawej stronie wejścia głównego do katedry, w 2006 r. odsłonięto pomnik papieża Jana Pawła II autorstwa Gustawa Zemły. Po przeciwnej stronie znajduje się „Dąb Papieski”, który upamiętnia pierwszą wizytę papieża Jana Pawła II w Polsce w 1979 r. Dąb poświęcony został przez papieża Benedykta XVI w 2009 r. Za katedrą rozciąga się budynek pałacu arcybiskupiego z rozległym ogrodem, a przy ul. Wita Stwosza i Szeligiewicza mieści się gmach Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego, które przeniesione zostało z Krakowa do Katowic w 1980 r. Ten trzykondygnacyjny budynek wzniesiony został wg projektu Jana Kapołka pod koniec lat trzydziestych i w latach czterdziestych ubiegłego wieku i był siedzibą m.in. Gimnazjum im. św. Jacka.

Z ul. Szeligiewicza dochodzimy ul. Podchorążych do ul. Jordana, gdzie usytuowano nowoczesną siedzibę Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego, powołanego do życia w 2000 r. Na zakończenie naszego spaceru warto zwrócić jeszcze uwagę na budynek stojący przy ul. Podchorążych 3. Jest to modernistyczna budowla z charakterystycznym elementem, nawiązującym w formie do transatlantyków o opływowych kształtach. Powstał na planie wielokąta, zbliżonym kształtem do litery „L” w latach 1936-1937, wg projektu Filipa Brennera.

Nasz spacer po śródmieściu Katowic będziemy kontynuować w następnym numerze.

**Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny**

Karlik jubilat

Piętnaście lat temu wakacje rozpoczęła oficjalna premiera, a zakończyły pierwsze jazdy próbne tramwaju, który zmienił postrzeganie tej formy komunikacji miejskiej w naszej aglomeracji. Chorzowski Klub Miłośników Transportu Miejskiego postanowił przypomnieć, jak bardzo tramwaj ten wrósł w nasz krajobraz.

Handlowo zwie się – Citadis 100 Katowice, według oznaczenia typu – 116Nd. Dla większości z nas to jednak po prostu Karlik. W tym roku Karlikom "stuknęło" piętnaście lat od momentu, kiedy pierwszy raz przetarły tramwajowe szlaki Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej. Z tej okazji 29 sierpnia KMTM w Chorzowie Batorem zaprosił entuzjastów transportu miejskiego na wycieczkę jednym z tych wagonów – wybór padł na lśniący nowym, firmowym malowaniem i wyróżniający się nowym systemem informacji

pasażerskiej wagon 807, który niedawno opuścił po remoncie chorzowski Zakład Usługowo Remontowy. - Karliki zmieniły się od początku swej kariery na naszych torach, przystosowując się też do stawianych przed nimi zadań – mówi prezes KMTM, Jakub Drogoś i dodaje: – Kolejnemu z nich musiał sprostać jubileuszowy wagon. Nie sposób wszak było nie zajrzeć do Bytomia, do którego śląskie Citadis kursują od początku swej kariery, a tymczasem przez modernizowany chorzowski rynek przejazdu nie

Zdjęcia: Jakub Drogoś

było. Wybraliśmy więc inną drogę, zupełnie nie do pomyślenia w momencie, gdy pierwszy z tych wozów opuścił fabrykę.

Tak oto entuzjaści transportu publicznego przetarli Karlikiem szlak przez Świętochłowice. Wśród osób, które przypadkowo napotkały tramwaj na deptaku w centrum miasta nie brakowało takich, które zatrzymywały się i przecierały oczy z niedowierzania. Wagon dotarł też do miejsca, w którym zaczęła się jego historia – przed bramą zakładów Alstom Konstal S.A. w Chorzowie, a w Katowicach odwiedził Szopienice, gdzie Citadis od kilku lat spotkać można na linii nr 20 i pętli w Brynowie, do której dotarły 15 lat temu pierwsze wagony na jazdach próbnych. Pośród niemałej liczby historii i wspomnień dotyczących tych wagonów, którymi wymieniali się uczestnicy dominowało cały czas zdziwienie – piętnaście lat! A niby całkiem niedawno wprowadzano taką nowinkę, jak niskopodłogowy tramwaj...

(Hid)

Od Corvetty po eNkę

Już po raz dwunasty do Bytomia zjechały samochody z dawno już minionej motoryzacyjnej epoki, by - jak co roku - fascynować swoim czarem wielu sympatyków czterech kółek. Zlot pojazdów zabytkowych w Bytomiu tym razem wzbogacił również zabytkowy tramwaj.

Kiedy po raz pierwszy, w 2003 roku, zlot zawitał do Bytomia, był jednym z wydarzeń organizowanych z okazji 750-lecia miasta. Dziś impreza ta już na stałe wpisała się w kalendarz motoryzacyjnych wydarzeń w mieście. Tegoroczny zlot odbył się w sobotę 12 września i rozpoczął rejestracją samochodów uczestniczących w paradzie przed gmachem Urzędu Miasta. Stamtąd parada pięknych klasyków przejechała ulicami Bytomia na ulicę Piekarską przed starą pocztą, gdzie zebrało się wielu sympatyków zabytkowej motoryzacji.

Dodatkową atrakcją tegorocznego zlotu był zabytkowy tramwaj typu N o numerze 1100, który jest wizytówką Tramwajów Śląskich i specjalnie na zlot starych pojazdów zawitał do Bytomia. - Organizatorzy chcieli pokazać coś charakterystycznego dla Bytomia, a jedną z wizytówek miasta jest przecież zabytkowy tramwaj linii nr 38. Lokalizacja zlotu przy końcowym przystanku linii pozwoliła na to, by nasza eNka zaprezentowała się miłośnikom dawnej myśli technicznej - mówi rzecznik Tramwajów Śląskich S.A. Andrzej Zowada. O zabytkowych tramwajach opowiadali tego dnia członkowie Klubu Miłośników Transportu Miejskiego z Chorzowa, a każdy, kto chciał sprawdzić, jak się jeździ starym wagonem, mógł wsiąść do kursującego liniowo po ul. Piekarskiej wagonu linii nr 38, o numerze bocznym 954. Wśród innych atrakcji bytomskiej części zlotu pojazdów zabytkowych było zwiedzanie odrestaurowanego gmachu starej poczty oraz schronów. Cykliczny zlot z roku na rok przyciąga coraz większe grono miłośników i sympatyków motoryzacji, a impreza promuje nie tylko miasto

Bytom, ale również historię rozwoju polskiej i światowej motoryzacji od lat 30 aż do 70, 80 i 90 XX wieku. Tegoroczny zlot odbył się w dwóch miastach. Po pokazie kolekcjonerskich pojazdów na bytomskim Rynku, uczestnicy zlotu udali się przed Kopiec Wyzwolenia w Piekarach Śląskich, gdzie do samochodów dołączyły motocykle. Tam też odbyła się część artystyczna, aż nastąpiło pożegnanie, z solennym postanowieniem spotkania za rok.

Mateusz Wieczorek

35 lat Rawy Blues

Tegoroczna edycja Rawa Blues Festival odbędzie się w sobotę 3 października 2015. Wszystkie koncerty będą miały miejsce w "Spodku" w Katowicach, na dwóch scenach.

Program sceny bocznej rozpocznie się już o godz. 11.00, a w ciągu kilku godzin wystąpią grupy: Droga Ewakuacyjna, Sex Machine Band, Acustic, Manfredi & Johnson, Joanna Knitter Blues & Folk Connection oraz Wes Galczyński & Power Train. Program sceny głównej rozpocznie się o godz. 15.00. Na otwarcie zagra laureat sceny bocznej wskazany przez publiczność w dniu koncertu, a po nim laureat plebiscytu internetowego - Wes Galczyński & Power Train. Następnie w programie zaplanowano występy

grup Blues Junkers i Wielka Łódź, Romka Puchowskiego, Boogie Boys oraz Sławka Wierzcholskiego z Nocną Zmianą Bluesa. W koncercie finałowym, którego rozpoczęcie planowane jest na godz. 17.00 zagrają: Selwyn Birchwood, Irek Dudek, Jarekus Singleton, Bettie LaVette i Elvin Bishop. Koncerty poprowadzą Jan Chojnacki i Marek Jakubowski.

Historia festiwalu sięga roku 1981, od lat związana jest ściśle z katowickim „Spodkiem”. Z czasem Rawa Blues stała się największym i najbardziej rozpoznawalnym wydarzeniem bluesowym w Polsce. Wielu uznaje tę właśnie imprezę za największy na świecie festiwal bluesowy „pod dachem”.

W związku z 35 edycją organizatorzy Rawa Blues Festival ogłosili konkurs, w którym nagrodę stanowią bilety na koncert. Zadanie konkursowe jest banalnie proste: wystarczy zrobić zdjęcie z „Rawowym” billboardem albo selfie na tle „Rawowego” plakatu, bądź też własnej pamiątce z wcześniejszych edycji festiwalu Rawa Blues, a następnie otagować post ze zdjęciem #35rawablues na swoim Twitterze lub Facebooku. (Post na FB musi mieć status „Publiczny”). Najciekawsze zdjęcia wybierze sam Irek Dudek, po czym zostaną one opublikowane na oficjalnej stronie internetowej festiwalu. Wyniki konkursu zostaną ogłoszone w oficjalnych mediach społecznościowych Rawa Blues Festival oraz na stronie internetowej rawablues.com. Pierwsze zdjęcie wykonał sam Irek Dudek, fotografując się na tle „Rawowego” tramwaju. Bluesman pojechał tym tramwajem jako pierwszy pasażer, po czym własnoręcznie go podpisał...

Trzecia "Blues Bana" przejechała przez Śląsk

W sobotę 5 września, kilka minut po godzinie 7 muzyczna "Blues Bana" wyjechała na śląskie tory, by dźwiękami bluesa zachęcić pasażerów do odbycia niezapomnianej podróży po miastach Śląska. Była to trzecia edycja bluesowego muzykowania w wagonie tramwajowym, tym razem nie tylko na ulicy Piekarskiej w Bytomiu.

Sobotni dzień w kilku miastach Śląska upłynął pod znakiem nie tylko pięknej pogody, ale również pod znakiem, a w zasadzie dźwiękiem, bluesa. Jak mówią pomysłodawcy całej imprezy Krzysztof Wydro i Aleksandra Bubniak, wszystko zaczęło się w Bytomiu na ulicy Piekarskiej. - Idąc ulicą i spoglądając na nadjeżdżający zabytkowy tramwaj typu N, pomyśleliśmy, że może dałoby się urządzić w tramwaju taką małą namiastkę jam session, chociaż po to, by móc w pewien sposób zachęcić i spopularyzować bluesa na Śląsku. Jak widać w dużej mierze udało się nam to zrobić dzięki uprzejmości spółki Tramwaje Śląskie, która pomogła nam doprowadzić do rozkwitu tego pomysłu, udostępniając wagon i linię, na której obecnie gramy - mówił Krzysztof Wydro. Od tego czasu minęły już trzy lata i odbyły się dwie pierwsze edycje "Blues Bany", które okazały się dużym sukcesem. - Dlatego dziś już po raz trzeci gramy bluesa w banie - dodaje bluesmen. Pierwsza i druga edycja projektu "Blues Bana - Bytomski Tramwaj Bluesowy" odbyła się w wagonie typu N, który na co dzień kursuje na tutejszej linii numer 38. Przed rokiem było już w nim jednak na tyle ciasno, że Tramwaje Śląskie S.A. postanowiły udostępnić większy, ale także dwukierunkowy, wagon typu PT8, którego obszerne wnętrze dało większą wygodę muzykom i pozwoliło zabrać na pokład więcej słuchaczy.

Tegoroczna edycja zaczęła się nietypowo. - Wymyśleliśmy hasło "bana budzi Śląsk", bo z muzykowaniem w tramwaju wyruszyliśmy tuż po 7 rano. Przejechaliśmy linią 6 przez centrum Bytomia i Chorzowa do Katowic, po czym trasą siódemki przez Chorzów i Świętochłowice wróciliśmy do Bytomia - opowiada Aleksandra Bubniak. Dzięki temu "Bytomski Tramwaj Bluesowy" odwiedził inne miasta i zyskał nowych fanów.

III edycja "Blues Bany" była wyjątkowa również ze względu na ilość muzyków, występujących w wagonie. Przez cały dzień przez mobilną scenę przewinęło się ponad 50 muzyków - zarówno tych, którzy grają w "Blues Banie" od początku, jak i debiutantów. Ciekawostką i cechą charakterystyczną "Bytomskiego Tramwaju Bluesowego" jest to, że muzycy występujący w tramwaju zmieniają się co kurs, przez co pasażerowie mają okazję przeżyć niezapomnianą podróż z muzyką bluesową graną na różnych instrumentach i w różnej stylistyce. Poza tramwajem, który kursował między przystankiem początkowym Bytom Kościół św. Trójcy a Bytom Powstańców Śląskich, "Blues Bana" przyciągnęła wielu słuchaczy również do namiotu ustawionego przy przystanku końcowym. Właśnie tam, pod dużym namiotem, muzycy mieli swoją bazę, w której - a jakże - grali i grali...

Zdjęcia: Mateusz Wiczcerek

Ponad pięciogodzinne jam session na ulicy Piekarskiej zgromadziło bardzo wielu słuchaczy, wśród nich Panią Jadwigę z Bytomia, która podróżuje linią nr 38 prawie codziennie. - Pierwszy raz widzę, że ta ulica ożyła, a wszystko dzięki tej imprezie. Szkoda, że to tylko raz w roku... - mówiła pasażerka. Tramwaj połączony z dobrym śląskim bluesem na twarzach wielu pasażerów i mieszkańców tej ulicy wywołał uśmiech i miłe zaskoczenie.

W tym roku "Blues Banę" na najkrótszej stałej linii tramwajowej w Europie odwiedziło wielu słuchaczy, także tych, którzy przyjechali specjalnie na to wydarzenie z ościennych miast. Wszyscy byli zgodni podkreślając, że "Blues Bana" była znakomitym pomysłem. Dlatego organizatorzy i Tramwaje Śląskie S.A. już zapowiadają, że w przyszłym roku "Blues Bana" znów wyjedzie na bytomskie tory.

Mateusz Wiczcerek

Organizatorzy Blues Bany – Aleksandra Bubniak i Krzysztof Wydro.

Konkurs fotograficzny "Tramwaje wokół nas" rozstrzygnięty

I MIEJSCE - Adam MUTH - 13N #308 na linii 23 na wyremontowanej ul. św. Jana.

Do finału konkursu zakwalifikowało się 10 autorów. Jury nie miało łatwego zadania, bo każdy z autorów na swój, mniej lub bardziej artystyczny sposób, uwiecznił tramwaje. Były zdjęcia dzienne i nocne, latem i zimą, kolorowe i czarno-białe, na ulicach i w otoczeniu zieleni. Co ciekawe, większość autorów jako obiekt fotografii wybrało wagony zabytkowe, a nie najnowsze nabytki Tramwajów Śląskich. - Myślę, że wynika to z faktu, że wielu ludzi ma sentyment do tych starych wagonów, o których mówią, że mają duszę. Do tego na zdjęciach prezentują się nie gorzej niż nowoczesne wozy - mówi rzecznik Tramwajów Śląskich S.A. Andrzej Zowada.

Nie może więc dziwić fakt, iż dwa pierwsze miejsca zajęli autorzy zdjęć wagonów z długą historią - 13N i N. Po burzliwych obradach jury przyznało trzy nagrody:

- I miejsce - Adam Muth - temat pracy: "13N #308 na linii 23 na wyremontowanej ul. św. Jana obok figury św. Jana"
- II miejsce - Przemysław Waclawek - temat pracy: "Bytomski wagon typu N 1118"
- III miejsce - Patrycja Tobała - temat pracy: "Królowa śniegu"

II MIEJSCE - Przemysław Waclawek - Bytomski wagon typu N 1118.

Wysoki poziom prac spowodował, że dodatkowo jury wyróżniło trzy prace:

- Przemysław Waclawek - temat pracy: "Tramwaj nocy linii 3 w zimowej scenerii"
- Aleksandra Gabała - temat pracy: "W codzienność z tramwajem"
- Adam Muth - temat pracy: "Widok na zmieniające się Śródmieście Katowice"

III MIEJSCE - Patrycja TOBOŁA - Królowa śniegu.

- Wszystkim uczestnikom dziękujemy za zgłoszenia i przesłane zdjęcia, a laureatom gratulujemy. Wszystkich fotografujących zachęcamy też do udziału

WYRÓŻNIENIE - Przemysław Waclawek - Tramwaj nocny linii 3 w zimowej scenerii.

Tramwaje Śląskie S.A. rozstrzygnęły, ogłoszony w sierpniu, konkurs fotograficzny pt. "Tramwaje wokół nas". Spośród nadesłanych zdjęć jury konkursowe nagrodziło trzy prace i przyznało trzy wyróżnienia. Zwycięzcą konkursu został Adam Muth.

W kolejnych konkursach, bo za jakiś czas na pewno znów zaprosimy Państwa do wspólnej zabawy w fotografowanie - mówi Andrzej Zowada.

Najlepsze prace konkursu pt. "Tramwaje wokół nas" zaprezentowane zostaną w trakcie Dnia Otwartego Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie w sobotę 19 września. Wtedy też laureatom wręczone zostaną nagrody.

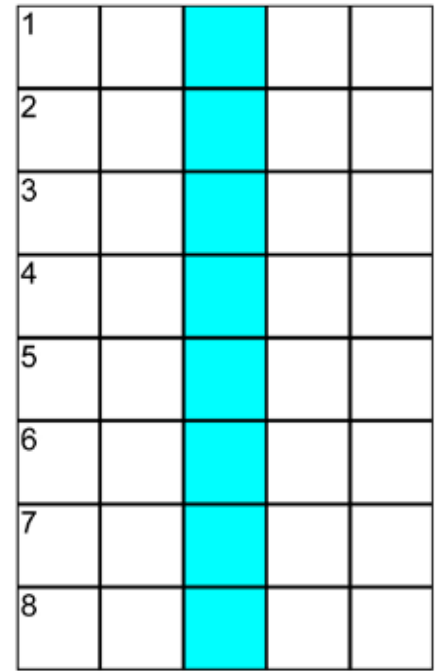

WYRÓŻNIENIE - Aleksandra Gabała - W codzienność z tramwajem.

WYRÓŻNIENIE - Adam MUTH - Widok na zmieniające się Katowice.

Logogryf dla dzieci

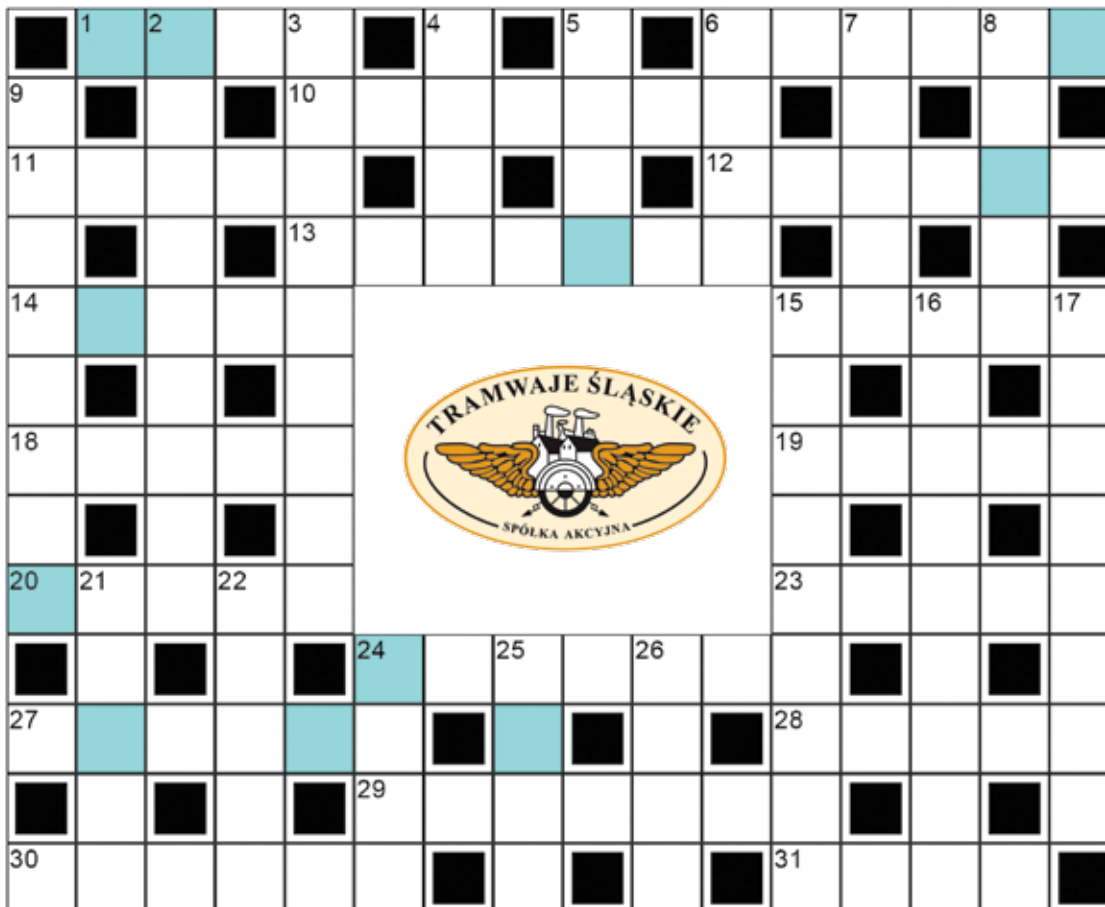

Litery w kolorowej kolumnie, utworzą rozwiązanie.

Wśród najmłodszych czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania do 15 października na adres wydawcy rozlosujemy maskotkę ufundowaną przez Tramwaje Śląskie S.A. W tym miesiącu nagrodę wylosował Franek Witkowski z Chorzowa. Gratulujemy!

Krzyżówka

POZIOMO:

- 1) ssak z Arktyki.
- 6) rozmowa z dziennikarzem.
- 10) wzór z kawałków kamieni.
- 11) część sanek.
- 12) upadły anioł.
- 13) potrawa mięsna (smaczne z kapustą).
- 14) krach finansowy.
- 15) sznur do łapania zwierząt.
- 18) 12 sztuk.
- 19) łoskot, łomot.
- 20) dawny worek podróżny.
- 23) śnieżny pojazd.
- 24) krzew z jagodami.
- 27) wyścigi żaglówek.
- 28) tam obejrzysz spektakl.
- 29) towar na pacy auta.
- 30) tytoń do kichania.
- 31) dokumenty urzędowe.

PIONOWO:

- 2) powinność.
- 3) tam zjesz rybę z frytkami.
- 4) irokez na głowie.
- 5) cztery kwatery.
- 6) ujemna cecha charakteru.
- 7) dmie w żagle.
- 8) skandal.
- 9) salicylowy lub drzewny.
- 15) do niej wysyłany jest list.
- 16) szef garnizonu.
- 17) zjadawiec na stoku.
- 21) droga wśród drzew.
- 22) zadanie na przystanku.
- 24) ekszona (pot.)
- 25) wskazówka.
- 26) wermut lub tokaj.

Litery w kolorowych kratkach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie – typ tramwaju.

Wśród czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania do 15 października na adres wydawcy rozlosujemy nagrody w postaci biletu miesięcznego KZK GOP. W tym miesiącu bilet miesięczny wylosowała Krystyna Wiatrowicz z Chorzowa. Gratulujemy!

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów. Rozwiązania można przysłać pocztą tradycyjną, pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl) lub dostarczać je osobiście.
Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.